

LÄÄNE-HARJU VALLALEHT

JUUNI 2025 | NR 5 (81) | WWW.LAANEHARJU.EE | LAANEHARJUVALD

Eesti Mereakadeemia ja Lääne-Harju vald alustavad koostööd merendushariduse edendamiseks

Roheline vald on jätkusuutlik, kui siin on säilinud piirkondlikud loodus- ja kultuuriväärtused ning siin elavad terved ja õnnelikud inimesed. Meie eesmärk on, et meie elanikud ja õppeasutustes õppijad hindaksid senisest enam meie loodus- ja kultuuriväärtuseid igal tasandil – kogukondades, omavalitsuses ja ettevõtjate seas. Suuremaks rohevalla eesmärgiks on luua inimsõbraliku, säästliku ja nutika elukorraldusega omavalitsuse mudel. Soovime, et meie inimesed väärtustaksid keskkonda nii maal kui merel. See on loomupärasem, kui taustateadmised nii loodusest ja keskkonnast üldisemalt kui ka detailsemalt merega seotud valdkondadest.

Juba sel õppeaastal sai Paldiski ühisgümnaasiumis valikainena õppida sissejuhatust merendusse. Valla esmane huvi on tagada Lääne-Harju vallas gümnaasiumiharidus ning seda on võimalik pakuda siis, kui koolis on piisavalt õpilasi. Mis kõidaks siinseid põhikooli lõpetajaid meie valda õppima jääma rohkem kui see, et keskendume meie piirkonna omapärale – meri, laevad ja tuulikud. Mida kvaliteetsemat haridust, spetsialiseerumist ja põnevamat valikut suudame pakkuda, seda atraktiivsem see nii vanemate kui õpilaste jaoks on. Õpilasi köidab kindlasti teooriast enam kõik praktiline, kus saab lisaks teadmiste omandamisele ka ise käed külge panna – on need siis praktikumid Tallinnas ülikooli laboris, sadamas Paldiskis või päriselt laeval midagi ära tehes.

Eesti Mereakadeemia ja Lääne-Harju vald sõlmisid maikuu lõpus kavatsuste kokkuleppe, et arendada koos merendusharidust ja toetada noorte võimalusi siinses piirkonnas. Koostöö keskmes on Paldiski ühisgümnaasiumi kaasamine merevaldkonna projektidesse, merendusvalikainete arendamine ja praktikavõimaluste

Paldiski lõunasadam on üks nendest kohtadest, kus peale merehariduse omandamist oma teadmisi ja oskusi rakendada saaks. FOTO: ARGO VIIKVALD

loomine koostöös kohalike ettevõtetega.

Kokkulepe avab uksi rohetehnoloogial, jätkusuutliku merenduse ja Läänemere keskkonnahoiu teemadega seotud teadus- ja haridustegevustele. Koostöö keskmes on merendusvalikainete loomine ja juurutamine Paldiski ühisgümnaasiumis, praktiliste õppe- ja teadusprojektide läbi viimine ning õpilastele ja üliõpilastele praktikavõimaluste pakkumine koostöös kohalike ettevõtetega. Lääne-Harju vald loob eeldused mere- ja rohetehnoloogial põhinevate teadmiste jagamiseks piirkonna haridusasutustes, toetab haridus- ja teadusprojekte ning aitab tugevdada merenduse rolli kogukonna identiteedis ja arenguplaanides.

Tegemist on pikaajalise koostöö algu-

sega, mille kaudu soovime luua rohkem sisukaid seoseid merehariduse, kohaliku ettevõtluse ja kogukonna vahel. Eesti Mereakadeemia usub, et Paldiski kui sadamalinna potentsiaal ja Lääne-Harju valla avatus koostööle loovad viljaka pinnase uute teadmiste ja tulevikutegijate kasvulavale.

Kui tekkis tunne, et merekutse võiks kõnetada ka teie põhikooli lõpetajat, siis just nüüd on õige hetk tegutseda – Paldiski ühisgümnaasium ootab alates 1. juunist uusi avaldusi. Äkki saab just teie lapsest merenduse tulevikutegija! Valikkursustena pakub kool veel lisaks prantsuse keelt, riigikaitset, teatriõpetust, jahindust, keskkonnaõpetust, psühholoogiat, meediat, inseneeriat, ettevõtlus- ja majandusõpetust ning lisaks on võimalus teha autojuhilube. •

JUHTKIRI

Karjäärisuunad koolipingis: praktiline kogemus loeb

Katre Saar

Lääne-Harju kommunikatsioonispetsialist

Imselt pole palju noori, kes juba varases eas kindlalt teavad, kelleks nad tulevikus saada soovivad. Veelgi harvem juhtub, et lapsepõlveunistus täiskasvanueas ka tegelikkuseks saab – sest soovid ja huvid muutuvad ajas. Alklassides tundub kõik lihtne – unistatakse arstiks, politseinikuks või astronautiks saamisest. Vanemaks saades muutub aga arusaam reaalsemaks: Eestis on astronautikarjääri teha keeruline ning hirm haavade ja pisikute ees välistab ka arstitöö.

Siit kerkib küsimus, kuidas edasi. Olles ise lapsevanem, tean, et ühel hetkel jõuab see teema ka meie kodus päevakorda ja vajab arutlemist. Kui sa ei tea täpselt, mida õppida või kelleks saada, tea, et sa pole üksik. Ebakindlus tuleviku ees on loomulik. Seetõttu on eriti väärtuslik, kui kool pakub tuge peale sõnade ka tegudes. Gümnaasiumid üle Eesti loovad järjest rohkem võimalusi tutvuda erinevate karjäärivalikutega. See on oluline, kuid ainuüksi sellest ei piisa. Noored vajavad praktilist kogemust, võimalust ise katsetada ja kaasa lüüa. Sagedi selgub kutsumus alles tööelu käigus – just kogemus aitab mõista, mis tõeliselt kõnetab ja motiveerib. Ei ole haruldane, et juristiõpinguid alustanud noor avastab juukseid lõigates, et see pakub rohkem rõõmu, või et alusharidust õppinu mõistab, et töö lastega ei sobi talle.

Eriala valitakse tihti vanemate soovitusel, sõprade eeskujul või lihtsalt seetõttu, et „midagi peab valima“. Seepärast on kool koht, kus tekib esimene sisuline kokkupuude mõne valdkonnaga, mis võib tulevikus saada määravaks. Kui kool suudab mõne eriala tuua õpilaseni piisavalt praktilisel ja innustaval moel, võib see sütitada huvi, mis muidu jääks avastamata. Isegi kui see puudutab vaid üht noort, on see juba suur võit.

See, et Paldiski Ühisgümnaasium tutvustab merehariduse võimalusi, on selge samm edasi. Nii saavad tekkida kohalikud eksperdid ja merendushuvilised, kellel on võimalus kujundada tulevikku oma kodulinnas. Arvestades Paldiski asukohta, ümbritsetuna merest ja sadamatest, on see igati loogiline ja perspektiivikas suund. Merendussektor on mitmekesine, see ei hõlma ainult laevandust, vaid ka logistikat, inseneeriat, teenuseid ja tehnoloogiat. Kui noortele pakutakse esmast kokkupuudet mereharidusega juba gümnaasiumis, avatakse uks oskustele ja teadmistele, mis võivad viia edasi näiteks Eesti Mereakadeemiasse. Nii saavad kohalikud noored panustada oma kogukonda ning teha midagi tähendusriikast seal, kus nad on kasvanud.

Mida rohkem antakse noortele võimalusi kogeda, küsida ja katsetada, seda teadlikumad, enesekindlamad ja ettevõtlikumad nad on. Nii sünnivadki noored, kelle silmaring on lai ning kelle valikud on tehtud teadlikult, mitte juhuslikult. Teadlik karjäärivalik ei teki üleöö – see vajab aega, julgust proovida ning ruumi kogetu üle mõtiskleda. Iga praktiline kogemus, iga katsetus aitab paremini mõista iseennast ja oma tugevusi. Kui noor saab turvalises keskkonnas avastada, mis teda tõeliselt huvitab, tekiavad otsused, mis põhinevad teadmisel, mitte juhusel. Ja just see teadmine ongi tugev vundament tulevikuks. •

Uus tuul hariduses: Ave Põldmets-Ruut asus ametisse!

Lääne-Harju vallavalitsuse haridus-, kultuuri- ja noorsootöösakonnas puhub värske tuul – osakonna uueks juhiks on asunud särasilmne ja kogemustest pakatav Ave Põldmets-Ruut! Ave alustas tööd 21. aprillil ning on juba esimestest päevadest saati kenasti meeskonda sulandunud.

Ave pole haridusmaastikul sugugi uus tulija – ta on korraldanud õppetöid kõikidel tasanditel alates kutsekoolist kuni doktorantuurini. Lisaks sotsioloogiaharidusele on tal peagi taskus ka magistrikraad riigiteadustes ning isegi juriidiline ettevalmistus.

„Usun, et hea haridus sünnib koostööst, avatusest ja tahtest pidevalt areneda,“ ütleb Ave – ja just sellise vaimustusega ta meile saabuski.

Julgeme väita, et oleme leidnud oma meeskonda ühe äärmiselt andeka ja õige juhi.

Tere tulemast meeskonda, Ave – meil on hea meel, et oled siin! •

TOIMETUS

Haridus-, kultuuri- ja noorsootöösakonna juhataja Ave Põldmets-Ruut. FOTO: KATRE SAAR

Aprillikuus **sündis** vallas 5 last – **1 poiss** ja **4 tüdrukut**.

Suri **17 inimest**.

Valda **saabus** elama **77 uut** elanikku ja **kolis mujale 61**.

Kõige enam saabuti elama **Paldiski linna**, **Vasalemma** ja **Klooga** alevikku ning **Laulasmaale**.

Valla elanike arv seisuga 1. mai 2025 on **13 810 elanikku**.

Jätkusuutlikust tegevusest rohelisema tuleviku nimel

Lodijärve kool, olles liitunud „Rohelise kooli“ programmiga, sai võimaluse osaleda Erasmus+ programmis „Sustainability in Action: Empowering Erasmus+ Projects for a Greener Future“ (ee „Jätkusuutlikkus tegevuses: Erasmus+ projektide toetamine rohelisema tuleviku nimel“), mis toimus 28.–30. aprillil Leedu pealinnas Vilniuses.

Kolmel tihedal tööpäeval arutati erinevatel teemadel. Rohkesti ja olulisimaid arutelusid tekitas kliimakriis, seejuures küsimuse, mida saab iga inimene teha kliimakriisi põhjuste parendamiseks. Teemalaseid ettekandeid esitasid oma ala professionaalid: Ieva Budraitė – kliimalahenduste eestkõneleja, keskkonnapoliitika analüütik ja Leedu Vabariigi keskkonnaministri endine avalike suhete osakonna nõunik; Anne-Louise Dupin – pedagoogiline insener; dr Jonė Vitkauskaitė-Ramanauskienė – Kaunase Tehnikaülikooli teadur.

Teine oluline teema puudutas taaskasutust ja tarbimist meie igapäevaelus. Põhiettekanne puudutas ringmajandust – „Mida, miks ja kuidas“ haridusasutustes/organisatsioonides, paljastades nii varjatud seoseid meie tarbimisharjumuste ja keskkonnaprobleemide vahel. Ettekande esitas Domantas Tracevičius – MTÜ Ringmajandus direktor.

Koolituse teisel päeva külastasime Vilniuse linnavalitsust, kus meile tutvustati, kuidas käsitletakse praktilisi keskkonnanõuvalaseid teemasid Leedu pealinnas: transport, energia kokkuvõtteid, sotsiaalne olukord jne.

Kokkuvõtteks saan öelda, et kuuldu ja nähtu olid sisukad ning sain uusi kontakte edasiseks koostööks nii kodu- kui välismaal.

Erasmus+ projekti rahastas Euroopa Liit. •

TIINA SAVISAAR

Lodijärve kooli õppejuht

Kliima muutumine kaardimängu näitel.
FOTO: ERAKOGU

Mälestades lasteaiaõpetajat Ilo Reimani

Paljud meist on osake ühes loos, mida on loonud kauaaegne armastatud Harju-Risti lasteaia direktor ja lasteaiaõpetaja ILO TREIMAN (09.06.1950 – 01.05.2025).

See lugu sai alguse veidi üle 50. aasta tagasi – see on Harju-Risti lasteaia lugu. Nagu ikka, on ka selles loos palju tegelasi, eri rollides: rolle on suuremaid ja väiksemaid, positiivseid ja natuke vähem positiivseid. Lugudes on tegelasi, kes vaid vilksamisi episoodides osalevad ja on rolle, mis on nii olulised, milleta me seda lugu ettegi ei kujuta või oleks see lugu hoopis teine. Ilo roll oli just selline – armastav, kõikehõlmav, teisi toetav. See ei olnud tegevus monotüümis, see oli kandev roll suures loos.

Viimastel päevadel oleme palju rääkinud praeguste ja endiste töökaaslastega, kes on olnud Iloga seotud. Neis vestlustes oleme

jaganud toredaid mälestusi ja lugusid – kõigis neis peegeldub sügav lugupidamine ja austus Ilo vastu. Ta oli alati toetav ning jäägitult pühendunud oma tööle ja tegutsemisele lasteaias.

Ja umbes samal ajal, veidi rohkem kui 50 aastat tagasi, viisistas Rein Rannap lastekirjaniku ja luuletaja Ernst Enno luuletuse, mille tulemusel valmis imeline laul „Nii vaikseks kõik on jäänud“.

Praegu on see aeg, kus hetkeks vaikselt peatuda ja tagasi vaadata. Selles hetkes oleme tänulikud Ilole, et meie saame minna edasi tänu tema loodule.

Igaühel meist on omad lood ja laulud, mis elavad ja helisevad meie südames. Oleme siiralt tänulikud, et meil on olnud võimalus jagada seda lugu Iloga. •

ILO TREIMAN
õpetaja 1973.aastast,
juhataja
aastatel 1982-2006 ja 2008-2010

RISTI LASTEAIAPERE

Lõpuaktused 2025. a juunis

Paldiski ühisgümnaasium

13. juunil kell 15.00 põhikooli lõpuaktus
19. juunil kell 16.00 gümnaasiumi lõpuaktus

Paldiski vene põhikool

12. juunil kell 16.00 põhikooli lõpuaktus

Vasalemma põhikool

12. juunil kell 14.00 9. klassi lõpuaktus

Laulasmaa kool

10. juunil kell 15.00 põhikooli lõpuaktus

Padise põhikool

6. juunil kell 15.00 põhikooli lõpuaktus

Risti kool

11. juunil kell 13.00 põhikooli lõpuaktus

HAKA hindamismeeskond külas Risti koolis - vasakult 9. klassi õpilased Markkus Hang ja Britta Kärt, väliseksperdid, HAKA koordinaator, kooli pidaja esindajad ja koolijuht.

FOTO: RISTI KOOLI ÕPETAJA MONIKA DE OLIVEIRA

Koostöö Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuriga tõi kooliperele väärtuslikke mõttekohti

Lääne-Harju valla koolides on kevadel olnud eriti tegus aeg. Nimelt jõudsid lõpule koostööd Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri (HAKA) hindamismeeskonnaga, kes külastas meie koole, et toetada koolide arengut ja pakkuda tagasisidet.

Selle protsessi oluliseks osaks oli koolide eneseanalüüs ehk aus pilk iseendale. Iga kool vaatas üle, mis neil hästi toimib, kus on arenguruumi ja millised on nende tugevused. Selline enesevaatlus aitab paremini mõista, millises suunas edasi liikuda ja mida oma igapäevases töös veelgi paremini teha.

HAKA hindajad keskendusid kahes põhivaldkonnas toimuvatele arengutele:

kuidas koolid toetavad iga õppija arengut õppimise ja õpetamise kaudu; milline on koolikultuur – kas see soodustab koostööd ja pidevat arengut? Need on teemad, mis puudutavad igat koolipere liiget – õpetajast õpilaseni.

Üldhariduse kvaliteedi hindamine ei ole pelgalt kontroll, vaid pigem koostöö, mille eesmärk on aidata koolidel kasvada ja areneda. See aitab koolidel saada välist ja professionaalset tagasisidet, mille abil saab paremini mõista, kuidas toetada õppimist, kujundada toetavat keskkonda ja seada teadlikult uusi sihte.

HAKA külastuste ajal toimusid kõigis Lääne-Harju valla koolides sisukad arutelud – koos oldi nii õpetajate, koolijuhtide,

koolipidajate, lastevanemate kui ka õpilastega. Iga kool sai väärtuslikke tähelepanekuid ja soovitusi, mida edaspidi arvesse võtta.

Kokkuvõttes oli koostöö HAKA meeskonnaga väga sisukas ja avardav kogemus. Saadud mõtted ja ettepanekud on midagi, mida koolipered saavad ühiselt või iseseisvalt edasi arutada ja oma järgmiste sammude planeerimisel kasutada. Nüüd jääb oodata veel lõppdokumenti – parendustegevuste kava –, mis annab koolidele kindlama suuna edasiseks arenguks. •

AVE PÖLDMETS-RUUT

Haridus-, kultuuri- ja noorsootöösakonna juhataja

FOTO: MONIKA DE OLIVEIRA

Lääne-Harju Laululaps 2025

Muusika heliseb igäihe sees. Küsimus on tihti vaid tahtmises ja soovis luua, õppida või õpetada. Nii laul kui pillimäng on imeliselt tervendavad – eriti kui seda teha kogu hingest ja südamest. On vaja puhastada oma hinge, kuni see helisema hakkab.

„Ise lauldes ja muusikat tehes kaovad kõik muud mõtted peast ja sa oled äkki üleni helide sees...siin ja praegu....“ (Ülle Sirila).

Lääne-Harju Laululaps 2025 osales kokku 43 lauljat kuues vanuserühmas.

3–4-aastased lauljad:

I koht: Juhan Jüri Seim „Konnake ja Sääseke“, muusika Arkadi Filipenko, sõnad Leelo Kõlar, juhendaja Piret Arikainen;

II koht: Aria Pedaja „Linnuke“, muusika ja sõnad Sirje Luke, juhendaja Aivar Uuk;

III koht: Laurel Laanekivi „Emake“, muusika ja sõnad Kersti Kuusk, juhendaja Aivar Uuk.

5–6-aastased lauljad:

I koht: Randel Laanekivi „See on minu kodumaa“, muusika ja sõnad Külli Erimäe, juhendaja Aivar Uuk;

II koht: Lenna Remmik „Olen ilus jäneseplika“, muusika ja sõnad Kadi Sepp, juhendaja Maria Rohtaas;

III koht: Rocco Õunamaa „Kahekesi“, muusika ja sõnad Helve Mikussaar, juhendaja Helme Uutma;

Eripreemia väljapaistva esituse eest: Keidi Rullingo „Mina ei tea“, muusika ja sõnad Airi Liiva, juhendaja Piret Arikainen.

7–9-aastased lauljad:

I koht: Herte Trepp „Maasikamuusika“,

muusika Piret Rips, sõnad Leelo Tungal, juhendaja Marge Matson;

II koht: Hanna Heilu „MIKS“, muusika Villu Valdmaa ja sõnad Kalle Muuli, juhendaja Ilona Kõiv;

III koht: Rasmus Ploom „Eestimaa on selline“, muusika ja sõnad Anu Röömel, juhendaja Ilona Kõiv;

III koht: Ariel Laanekivi „Telekapuldi-laul“, muusika Juhan Trump ja sõnad Ilmar Trull, juhendaja Tiina Savisaar;

Eripreemia särav esitus: Morten Puda „Eesti Kaart“, muusika Priit Pajusaar ja sõnad Henno Käo, juhendaja Triin Õunamaa;

Eripreemia väljapaetud esitus: Ron Brenton Jalakas „Iga Maa“, muusika Priit Pajusaar ja sõnad Leelo Tungal, juhendaja Piret Arikainen.

10–12-aastased lauljad:

I koht: Hugo Samberg „Julge laul“, muusika Tony Macaulay, John Macleod ja sõnad Heldur Karmo, juhendaja Helen Hiie;

II koht: Reena Trepp „Kevadine lugu“, muusika Arne Oit ja sõnad Heldur Karmo, juhendaja Marge Matson;

III koht: Natali Rohtaas „Minu lemmikud“, muusika Richard Rodgers, sõnad Heino Kaljuste, juhendaja Marge Matson;

Eripreemia puhas esitus: Natali Rohtaas „Minu lemmikud“, muusika Richard Rodgers, sõnad Heino Kaljuste, juhendaja Marge Matson.

13–15-aastased lauljad:

I koht: Ketlyn Lont „Laulan viit, üht viit...“, muusika ja sõnad Hedi-Kai Pai, juhendaja Maria Rohtaas;

II koht: Hanna-Looren Samberg „Külm“,

muusika Albert Hammond, Mike Hazlewood ja sõnad Helen Hiie, juhendaja Helen Hiie;

III koht: Delisa Kaljapulk „When You’re Gone“, muusika ja sõnad Dolores O’Riordan, juhendaja Helen Hiie;

Eripreemia prantsuse keel: Angelina Borovik „Mon Amour“, muusika ja sõnad Slimane Nebchi, Yaacov Salah, Meir Salah, juhendaja Triin Õunamaa.

16–18-aastased lauljad:

I koht: Anette Marie Põldsalu „Lootusetult hoolin sust ma“, muusika Jason Jacobs/William Casey ja sõnad Villu Kangur/Tõnu Oja, juhendaja Helen Hiie.

Lääne-Harju valda esindavad Harjumaa Laululaps 2025 lauluvõistlusel iga vanusegrupi I ja II koha omanikud.

Täname südamest kõiki toreid laululapsi, kes muutsid selle päeva laulu ja muusikaga palju rõõmsamaks.

Samuti täname toreid juhendajad, kes on väga suure töö teinud, et lapsed nii kaunitult laulavad.

Tänud ka meie töökale ja auväärt žüriile Marianne Leibur, Triin Viljus Schippers ja Märten Männiste.

Uuesti ootame teid kõiki juba järgmisel kevadel Lääne-Harju Laululaps 2026 lauluvõistlusele ja teil kõigil ning ka uutel osalejatel on tervelt aasta aega mõelda ja vaadata endale kevadeks mõni vahva laul.

Kaunist laulurohket aastat! ●

LÄÄNE-HARJU
KULTUURI- JA NOORTEKESKUS

Kalamaja muuseumi külastus

Vasalemma põhikooli kodulooingi õpilased ja juhenda- ja tegid mahlakuu algul külastuse Kalamaja muuseumi. Kõige alguses tuli Balti jaamas meile vastu Kalamaja muuseumi giid Tuuli Silber. Giid viis meid jaamahoone teisele korrusele, kus nägime Balti jaama vana kivist tehtud müüri. Lisaks tutvustas ta meile selle ajaloolist külge ka.

Enne muuseumisse minemist, käisime Balti jaama ümbruses ringi, kus tutvustati meile tsaariaegse Balti raudtee ülema villat. Seda oli huvitav vaadata, sest olime just õppinud juugendarchitektuuri ja nägime silmapaistvat hoonet historitsismist juugendisse ülemineku ajast. Järgmisena tutvustas giid meile Kesk-Kalamaja tänaval Lenderi tüüpi maja. Saime teada 20. saj alguse tööstuse arengust Tallinnas, vabrikute rajamisest, sadamast ja raudteest ning Kalamaja arengust. Lenderi tüüpi majadele lisaks ehitati ka nn Tallinna tüüpi puumaju kivist trepikodadega.

Siis viis giid meid muuseumisse, kus on kohalike poolt kokku kogutud vanad esemed. Muuseumis on eraldi osakonnad, mis kujutavad umbes 100 aastat tagasi elanud Eesti peret: mehe osakond, kus on enamasti ajakirjad ja rõivad. Siis on naise osakond, kus on vanaaegne õmblusmasin, ehted, kübarad ja niidid. Ning lõpuks ka laste osakond, kus on vanad mänguasjad, mängud, mida mängiti nii õues kui ka sees.

Meile väga meeldis muuseumit külastada, eriti meeldis noorematele lastele mänguasjade osa, kus sai uurida vanu mänguasju ning selliseid esemeid, mis tekitasid lõbu. Nooremad lapsed kuulasid põnevusega jutte vanade esemete ja üldse Eesti ajaloo kohta.

Lisaks pakuti meile muuseumi köögis ka sooja teed ja komme. Saiakesed olime enne tulekut ise kaasa võtnud. Giid rääkis meile, et kunagi oli laste magustoit selline, et võtad leiva ja määrid sinna peale teed ja siis lisad natuke suhkrut. Olime sellest väga huvitatud ja saime uusi teadmisi isegi söömise käigus.

Täname veelkord toredat giidi ja soovitame kõigil külastada Kalamaja muuseumi. •

MARIE ADSON
MADLI LAANEMETS
REBECCA KASMANN
MARIBEL MEOS
KARL MARKUS GRABBI
REMI GRNTSEVITSIUS

Põhikooli õpilased külastasid Kalamaja muuseumi.

FOTO: TUULI SILBER

Lääne-Harju haridusasutuste toitlustuse hindamine

2025. aasta kevadel osalesid hindamise protsessis üheksa haridusasutust: Lustipesa lasteaia Kurepesa maja, Lustipesa lasteaia Metsamaja, Lodijärve kool, Padise põhikool, Padise lasteaed, Paldiski lasteaed Naerulind, Paldiski lasteaed Sipsik, Vasalemma põhikool ja Vasalemma lasteaed Saalgne. Lisaks haridusasutustele, andis omapoolse tagasiside välishindajate töörühm, kuhu kuulusid Harjumaa terviseedenduse koordinaator, haridusasutuste toitlustuseksper, valla arendusnõunik ning Terviseameti ja Harjumaa Omavalitsuste Liidu esindajad.

Hindamise aluseks oli eneseanalüüsi vorm,

mis hõlmas toitlustamise planeerimist, rakendamist ja parendamist. Muuhulgas vaadeldi toidu väärtustamist – kas toitlustamine on osa asutuse strateegilistest dokumentidest ja kas selle arendamiseks on kaasatud kogu personal. Analüüsi toitlustamise seost õppe- ja kasvatustööga, menüüde mitmekülsust ja atraktiivsust. Tähelepanu pöörati toidu valmistamisele ja serveerimisele, söömiskultuurile, tagasisidele ning kvaliteedi parandamisele.

Analüüsi tulemusena selgus, et Lääne-Harju vald väärtustab tervislikku toitlustamist rahalise toetuse kaudu ning on panustanud koolide ja lasteaedade köökide säilitamisesse

ja uuendamisse. Paljudes asutustes kasutatakse kohalikku toorainet ning tehakse koos lastega põnevaid kokandusprojekte. Samas toodi välja arengukohti, näiteks toitlustamise sidumine õppekavaga, pikaajaliste arendus-eesmärkide seadmine ning söömiskultuuri edendamine. Hindamisprotsess andis osalevatele asutustele ja vallale väärtuslikku tagasisidet ja ideid edasisteks tegevuseks. Mitmed asutused on juba alustanud erinevate tegevustega, näiteks korraldati Padise põhikoolis lemmikutoidu päev, kus noored said ise valida, mida nad selle päeval süüa soovivad.

LISETT LIIV

Millal valida number 112 ja millal 1247?

Helista **112**,

kui ohus on kellegi elu, tervis või vara ning on vaja kiiret hädaabi (politseid, päästet, kiirabi). Helistades püsi liinil kuniks kõnele vastatakse.

Helista **1247**,

kui soovid kontrollitud riigiinfot (keskkond, maanteed, tuleohutus, dokumendid, kriisideks valmistumine). Samalt numbrilt saab ka kriisiinfot.

Loe lähemalt veebilehelt www.hairekeskus.ee.

Õpetus: kuidas kutsuda hädaolukorras abi, kui puudub mobiililevi

- » Muuda helistamise asukohta, nt liigu hoonest õue.
- » Kui ei saanud ühendust, siis võta telefonist välja SIM-kaart ja proovi uuesti helistada.
- » Kui helistamine ei õnnestu, siis proovi saata SMS numbrile 112. Too välja kuhi abi saata ning selgitust, millist abi vajatakse.
- » Kui jätkuvalt ei saa ühendust, siis mine lähimasse politseijaoskonda, päästekomandosse või kiirabijaama.

Õpetus: kuidas näha enda asukoha koordinaate?

Nutitefonist oma koordinaatide vaatamiseks peab sisse lülitama asukohateenused ning kasutama kaardirakendusi nagu Google Maps või Compass.

videoõpetus (EE)

- » Luba seadmes enda asukoha kasutamine/tuvastamine. Ekraani üles äärde ilmub tilluke kompassinoole kujutis.
- » Luba Google Maps rakenduses asukoha tuvastamine.
- » Avades Google Mapsi, ilmub ekraanile sinine täpp Sinu asukohaga.

videoõpetus (RU)

- » Android operatsioonisüsteemiga telefonis hoia sõrm sinisel täpil, kuni ülemisele reale ilmuvad koordinaadid (mõnel juhul ilmub sinna lisaks ka aadress).
- » Apple telefonis vajuta sinisele täpile ja alla tekib valge riba, *My location*. Tiri seda riba pisut üles ning nähtavale ilmuvad ka koordinaadid.

JUUNI

6. juuni kell 19.00 Klassikaamps Padisel – Mari Poll ja Momir Novakovic. Padise kloostris.
7. juuni kell 11.00 suur kabeturniir Kloogal. Klooga maja, Aedlinna tee3.
7. juuni kell 10.00 garaažimüügi päev Vasalemmas.
8. juuni kell 10.00 Vägilase jooks Rummul. Rummu karjääris.
15. juuni kell 10.00 Kloogaranna Õued ja Kohvikud. Kloogaranna ja Tuulna külas.
15. juuni kell 12.00-15.00 Kunst & Brunch Käesalu Kunstikeskuses.
20. juuni kell 19.00 Lääne-Harju valla jaanituli Padisel, peaesineja Singer Vinger.
20. juuni kell 19.00 Lääne-Harju valla jaanipäev raames toimub Padisel ka tasuta töötuba toidukao vähendamiseks.
20. juuni kell 15.00-17.00 VANASÕIDUKITE SUURSÕIT 2025, Paldiskis näitus.
21. juuni kell 17.00 pööripäeva pidustused, esineb Maimu Jõgeda. Käesalu Kunstikeskuses.
29. juuni kell 12.00-15.00 Kunst & Brunch Käesalu Kunstikeskuses.

JUULI

8. juuli näituse avamine: Saara Väli „Frenze peegeldused“ Käesalu Kunstikeskuses.
12. juuli kell 11.00 Nukuteatri etendus „Lumeeit“. Vasalemma kogukonnamajas.
12. juuli kell 11.00-15.00 Laulasmaa laat. Laulasmaa kooli alal.
12. juuli kell 14.00-22.30 KLOOGA SUVI 25 „VABADUSE HÄÄL“. Klooga spordiväljakul.
12. juuli AVATUD TALUDE PÄEV Käesalu Mõis & Kunstikeskuses. Kell 11.00 laste kunstikursis, kell 13.00 ja 16.00 ekskursioon ning kell 15.00 kunstikursus täiskasvanutele.
12. juuli kell 12.00-14.00 AVATUD TALUDE PÄEV Sootsu Lavendlis.
12. -13. juuli unustatud mõisade ja avatud talude päeva raames laat, tegevused ja kohvik Käesalu Kunstikeskuses.
13. juuli AVATUD TALUDE PÄEV Käesalu Mõis & Kunstikeskuses. Kell 13.00 ja 16.00 ekskursioonid. Käesalu mõisas.
13. juuli AVATUD TALUDE PÄEV Sootsu Lavendlis, kell 12.00-14.00.
26. juuli kell 9.00-00.00 PALDISKI PÄEV 2025. Laat 9.00-16.00 ja kontsert kestab kuni südaööni, peaesineja 2 Quick Start. Paldiski linnas, Pakri tn 7 esisel platsil.
26. juuli Paldiski päeva raames Lääne-Harju liikumissari. Info ja registreerimine www.lhlooks.ee.

AUGUST

7. august kell 12.00-17.00 Kunst & Brunch Käesalu Kunstikeskuses.
9. august kell 16.00 Kloogaranna Summerfest 2025 Kloogarannas.
9. august kell 18.00 Keila-Joa rippildade kontsert 2025 – Liisi Koikson, Sander Mölder ja Marti Tärn. Keila-Joa pargis.
10. august kell 10.00-20.00 kohvikutepäev Kloogal. Kohvikud avatud Kloogal.
16. augusti öhtul Hedving Hansoni kontsert „Sõnad tuulde“ Käesalu Kunstikeskuses.
17. august kell 12.00-15.00 Kunst & Brunch Käesalu Kunstikeskuses.
20. august kell 11.00-15.00 Eesti Vabariigi taasiseseisvumispäeva *brunch* Padise Kastellis. Padisel.
30. august Lääne-Harju vallapäev, pika laua piknik ja muinastuled, peaesineja Curly Strings. Kloogarannas.
30. august Lääne-Harju vallapäeva raames Lääne-Harju liikumissari. Info ja registreerimine www.lhlooks.ee.

LÄÄNE-HARJU Liikumissari
2025

Tule liigu koos perega!

- KEILA-JOA 03.05 5 KM
- PADISE 31.05 5 KM
- PALDISKI 26.07 5 KM**
- KLOOGARANNA 30.08 5 KM & 10 KM

Yomi Lastejooksud on lastele **TASUTA**

Info ja registreerimine
www.lhjooks.ee

Paldiski Päeval toimub traditsiooniline liikumissari

Lääne-Harju liikumissari ja kolmas etapp stardib 26. juulil Paldiskis, kus liikumissari on osa Paldiski päeva programmist.

Võistluskeskus avatakse kell 15, Yomi lastejooksude soojendusvõimlemine koos Piltsbergiga algab 15.30 ja Yomi lastejooksude start antakse kell 16. 5 km osalejaid stardivad rajale kell 17.

Parimate autasustamine ja loosiauhindade jagamine suurel laval algab kell 18.00.

Kõiki liikumissari osalisi premeerib Vytautas Eesti Saunaelamus tasuta saunamaailma pääsmega.

Kõik lapsed vanuses 0-12 on oodatud osa saama lastejooksudest. Lapsi ootab rõõm liikumisest, tervislik amps ja seemnepaberist diplom. Boonusena saavad kõik lapsed, kes tagastavad oma võistlusnumbri Yomi lastejooksude telki, kingituse Yomilt.

Tasub tulla kogu perega, sest meeleolukas päev on tagatud! Paneme üheskoos Paldiski liikuma! Info ja registreerimine: www.lhjooks.ee •

LÄÄNE-HARJU LIIKUMISSARI

Paldiski päev 2025!

Paldiski päeva raames, lisaks hommikul vara algavale laadamelule, püstitatakse tänavu kaks suurt telki: kalatelk ja lastetelk.

Paldiski päev saab alguse 26. juulil juba hommikul kell 9, kui linnapargis alustab laad.

Kalatelk on avatud kell 11–17 ning pakub tegevusi kogu päeva vältel. Telgi läbiv teema „Kala. Meri. Tuul“ toob esile piirkonna kalandus- ja mere traditsioonid, pakkudes külastajatele põnevaid elamu- ning praktilisi tegevusi. Päevajuht Valdo Jahilo juhhib programmi ja toob publikuni kohalike kalameeste lood ning merelised mälestused.

Päeva üks tipp hetki on kindlasti noorte kokandusvõistlus, kus Lääne-Harju noortetubade noored võtavad omavahel mõõtu kalatoitude valmistamises – seda kõike otse publiku silme all.

Lisaks toimub toiduvõistlus „Loode-Eesti parim kalaroo“, kuhu on oodatud osalema kõik huvilised – nii kodukokad kui ka professionaalid. Meistri juhendamisel saab õppida kalarooade valmistamist, fileerimist ja rookimist. Päeva jooksul saab osa võtta ka kalapüügi võistlusest, pildistada end kalateemalises fotoboksis ning kuulata veelgi enam inspireerivaid kalamehejutte.

Lastetelk on avatud kell 11–16. Seal toimetab Pipi koos lõbusate tegevustega, kohal on näomaalija ning päeva sisustavad erinevad mängud ja tegevused. Lääne-Harju spordikeskus korraldab sportlikke ettevõtmisi igas vanuses osalejatele.

Kohal on ka Lääne-Harju liikumissari, mille Paldiski etapp pakub lõbusat ja aktiivset tegevust nii lastele kui täiskasvanutele. Lisaks saab juba lõunast kuni õhtutundideni kogeda ja nautida Eesti saunakultuuri meisterklassi *pop-up* sauna ja kümblustünni.

Üritusel esinevad:

- Lääne-Harju Laululaps 2025 finaalist Harjumaa Laululaps 2025 edasi pääsenud noored lauljad
- Ansambel Laine
- Paldiski segakoor
- Eesti Puhkpilliorkestri ja Dirigentide Akadeemia
- Noortebänd The Fifts (Laulasmaa juured)
- Noortebänd LevelUp (solist Vasalemmast)
- 2 Quick Start
- Reiviräpikollektiiv Põhjakiht
- Öö lõpetab DJ Mihkel Eller

Täpsem kava ja osalemisinfo on leitav Facebookis Paldiski päeva sündmuse all ning valla infokanalites.

Tule kogu perega ja saa osa suveüritusest kaunis, kiirelt arenevas mere ja tuule linnas – Paldiskis! •

20.06.2025

PADISEL

LÄÄNE-HARJU VALLA

JAANIPÄEVAL

KLOOGA JA VASALEMMA
TOIDURINGLUSKAPPIDE SUUR TÖÖTUBA
TOIDUKAO VÄHENDAMISEKS JA TEADLIKU
TARBIMISE TÖSTMISEKS

Töötuba rahastab MTÜ Roheline Vald läbi
Sotsiaalministeeriumi strateegilise partnerluse meetme

TASUTA TÖÖTUBA

TOIDUKAO VÄHENDAMISEKS

LÄÄNE-HARJU VALD

LÄÄNE-HARJU KULTUURI- JA NOORTESKUS

LÄÄNE-HARJU VALD

LÄÄNE-HARJU VALLA

Jaanipäev 2025

20. juunil Padisel

SINGER VINGER

19.00 kultuurikollektiivid
20.30 lõkke süütamine ja vallavanema kõne
21.00 Singer Vinger

Vasalemma Kogukonnamajas

12.juulil kell 11.00

Kehra Nukk

Vennad Grimm

LUMEEIT

Kuidas töö, nõnda palk
Osades:

Margit Aasmaa
Annely Pakkane
Anu Mäeorg

Pilet 1,00 euro

PALDISKI PÄEV

2 QUICK START

26.07.2025

DJ Mihkel Eller

Johanna Marie Kork

The Filths

JA PALJUD TEISED

Laine

Level UP

ÜRITUS ON TASUTA!
Laat kell 9.00–16.00

Kontsert kestab hiliste õõtundideni!

LÄÄNE-HARJU VALD

Pakri 7, Paldiski
Paldiski Päev 2025

ENVIET RAKENDUSKAVA 2021–2027

Koostööpartnerid

Kutsume kõiki kohalikke, suvitajaid ja sõpru osa võtma 15. juuni Kloogaranna kohvikutepäevast – tee oma koduõu mõnusaks kohvikuks, korralda garaažimüük või loo midagi muud põnevat ja külalisi rõõmustavat just nii, nagu sina soovid panustada! Anna oma osalemissoovist teada ageviimsalu@gmail.com!

Suur Kabeturniir Kloogal!
07.06.2025
Algus kell 11.00

Klooga Maja, Aedlinna tee 3

Tule pane end proovile
või ela kaasa põnevatele partidele!
Oodatud on nii mängijad kui ka pealtvaatajad!

Registreerimine kohapeal – 20 minutit enne algust
Lisainfo ja registreerimine: Arno Uutma – 5045853

Täpsem info: www.kabeliit.ee

AJA EATER INDREK HARGLA

Taani printsi vaim
Vastuseid otsib apteeker Melchior

Juunis ja augustis 2025
Padise kloostris

Lavastaja ANNEVELT • Indrek ARDO RANVARES
Korraldaja KARMO MENDE • Korraldaja JANAVOLKE-VALK

Rõhku
JURITIDUS (Aino, Dorothea) • OTT KARTAL • MARGO TETER (Ait Tooni)
MIKA PIHLAK • KATRIN TULIKSAM • MEELIS PÖDERSOO (Ait Tooni)
GERHO TOONIKUS • JAANIS VALK, j.

**KEILA-JOA
RIPPSILDAD
KONTSERT**
2025 TASUTA!

9.AUGUST
KELL 18:00

**LIISI KOIKSON
SANDER MÖLDER
MARTI TÄRN**

AVATUD ON
POP-UP
KOHVIK

KEILA-JOA PARGIS

Hei Sõber,

Tule mulle pühapäeval
külla, panen koduhoovi
vinge kohviku püsti,
naabrid korraldavad
hoovimüüki ja õhtul lähme
koos pop-up rannabaari
kultuuri nautima.

Ootan Sind, 15. juuni,
Kloogarannas

KLOOGA
SUVI 25
"VABADUSE HÄÄL"

Aates 14:00 kuni 22:30
KLOOGA SPORDIVÄLJAKUL

Räpina Jack
Jüri Pootsman

Üritus on
TASUTA!

12 JUULI

LASTEALA TASUTA ATRAKTSIOONIDEGA
KAITSEVÄE, PÄASTEAMETI JA POLITSEI
TEHNIKA VÄLJAPANEMINE
KAITSEVÄE KÄSIRELVADE RÄNDNÄITUS
ERINEVAD RIIGI- ja ELANIKKAITSE TÖÖTODAD

MTÜ LODIJÄRV
Lääne-Harju vald
LÄÄNE-HARJU
KULTUURI- ja NOORTOOLAS

KOHVIKUTEPÄEV
Kloogal,
10. augustil kell 10.00–20.00

Tule naudi mõnusat suvepäeva Klooga
koduse toidu, värske küpsetise ja
sooja külalislahkusega

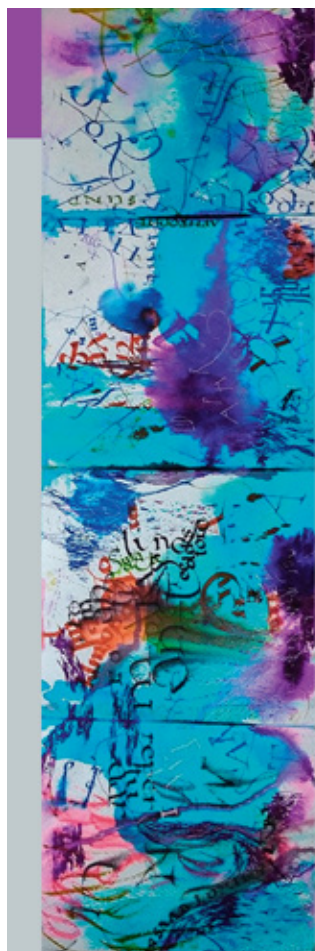
Igas hoovis oma maitseelamus
Kohapeal valmistatud hõrgutised
Hea muusika, sõbralik seltskond
ja üllatused

LEPORELLODE JA KALLIGRAAFIA NÄITUS

TSISTERTSLASTE VÄRVILISED UNENÄOD –
kalligraafilised meditatsioonid

Anu Purre

PADISE KLOOSTRIS
12.05–12.09.2025

ESTONIAN PERCUSSION GROUP

12. juuli kell 19.00
MOMU Mootorispori Muuseumis,
Tööstuse 3, Turba

Kultuur Ühendab Turbat

Löögi ilu, helide jõud

Energiline löökpillikvartett, mis ühendab klassika, popi ja roki üheks kaasahaaravaks muusikaliseks elamuseks!

Piletid müügil
www.piletikeskus.ee

Kaasrahastatud
Euroopa Liit

LÄÄNE-HARJU
KOOSTÖÖKOGU

Saue vald

MOMU

Mootorispori
Muuseum

10 OLULIST ASJA, MIDA TEADA KRIISIHOOOLDUSPEREDEST

KRIISIHOOOLDUSPERE VANEMANA ON SUL:

- TÄHENDUSRIKAS TÖÖ**
pakkuda kodusoojust ja tuge ajutiselt oma perest eemal olevale lapsele.
- SOTSIAALSED GARANTIID**
ravi- ja pensionikindlustus ning õigus tasustatud puhkusele.
- VALMISOLEKUTASU**
ka siis, kui last parasjagu peres ei viibi, et olla alati valmis lapse vastuvõtmiseks.
- IGAKUINE TASU**
minimaalselt 40 eurot päevas, kui laps on peres.
- TASUTA PÕHJALIK KOOLITUS**
enne kriisihooolduspereks hakkamist, et saada selleks rolliks professionaalne ettevalmistus.
- PIDEV TUGI JA NÕUSTAMINE**
oma valdkonna spetsialistide poolt, sh mentorlus, tugigrupid ja psühholoogiline nõustamine.
- TOETUS LAPSE ISIKLIKE KULUDE KATTEKS**
vähemalt 240 eurot kuus.
- REAALNE VÕIMALUS MUUTA NOORTE INIMESTE ELUSID**
ja tagada lapsele turvalisus ning hool just siis, kui ta seda kõige enam vajab.
- VÄÄRIKAS ROLL KOGUKONNA SÜDAMES**
aidates lastel jääda oma kodukanti, neile tuttavasse keskkonda, lasteada ja kooli, et nad ei peaks minema kaugemale turvakodusse.
- ELUMUUTEV KOGEVUS**
sest iga laps, keda ajutiselt toetad, toob kaasa rahuolu teadmisest, et oled kedagi aidanud.

Uuri palun lisa hooolduspere.ee veebilehelt või helista 655 1666 ning lepi kokku aeg tutvumisvestluseks.

SOTSIAALMINISTEERIUM

LAULASMAA JAANIPÄEV

23. Juuni 18:00 | Laulasmaa spordiväljak

HELLAD VELLED MR. HAPPYMAN

Gränd Slämm | The Fifths | DJ Mark Kitajev

KLASSIKAAMPS PADISEL

Mari Poll viiul

Momir Novakovic akordion

Padise klooster

6. juuni 19.00

interpret.ee

Anna Levandi keeleõpingutest: tuleb välja, et päris paljud oskavad eesti keelt, aga ei julge rääkida

Ajal, mil valimisõiguse ja parema töökohta saamiseks tuleb osata riigikeelt, on päevakorda tõusnud arutelu eesti keele õppimise ja õppijate toetamise teemal. Enamasti keskendutakse sellele, mida keeleõppija saab teha, et keelt paremini omandada, jättes seejuures kõrvale, et ka eesti keele kõnelejal on õppeprotsessis oma roll.

Iluusitumistreener Anna Levandi, kes alustas eesti keele õppimist kohe Eestisse elama asudes, peab üheks rääkimisjulguse pärssijaks keeleõppega kaasnevat hirmutamist. Eesti keele grammatika mõjub paljudele keeleõppega alustajatele heidutavalt. „30 alustajaga keelekursustel, kus räägitakse esimeses tunnis neljateistkümnest käändest, on järgmises tunnis järele 10 õpilast,“ märgib ta.

Saate „Eesti otsib superstaari“ üheksanda hooaja võitja Ant Nurhan, kellel on eesti keel hästi suus, peab samuti käändeid keeruliseks. „Kui sõnad ise alati õige käände leiaks, oleks tore,“ sõnab laulja.

Keelereeglite õppimine on keeruline ega arenda suhtlusoskust, mis on keele õppimise peamine eesmärk. Lahendusena näeb Levandi suhtluskeele õpetamist. Tema arvates tuleks hakata grammatikat õpetama alles siis, kui suhtluskeel on omandatud. See aitas käänetehirmust üle olla. „Pinge tekib sellest, kui ei saa keelest aru,“ lisab Levandi.

Uuringud näitavad, et keeleõpe on efektiivseim toetavas, pingevabas keskkonnas, kus keeleõppija tunneb, et tema pingutusi hinnatakse ning tal on julgust teha vigu ja neist õppida. „Sõbralikus seltskonnas räägin ma täiesti soravalt. Pingevabalt. Kui ma näen, et mu ümber on inimesed, kes vaatavad suhu ja otsivad vigu, siis hakkankokutama. Sõnavara ja mõte kaovad ära,“ ütleb Levandi.

Levandil on ka keeleõppekogemus Norrast, kus üheksakümneandatel koos perega elati ja millest eestlastel oleks hea eeskujuvõtta. „Norrad olid positiivse suhtumisega. Kassapidajad naeratasid, õpilased ja nen-

de vanemad üritasid aidata,“ räägib Levandi, kelle sõnul oli sealne keeleõpe meeldiv kogemus. Nii omandati ka keel kiiresti – abikaasa Allar kahe kuuga, Anna viiega. Lapsed veelgi tempokamalt.

Kuidas toetada keeleõppijat?

„Ise tahtsin alguses eesti keeles rääkida, kuid eestlased soovisid inglise või soome keeles suhelda,“ sõnab nüüdseks Jaapanis töötav Eesti korvpallikoondise endine peatreener Jukka Toijala.

Briti suursaadik Ross Allen, kes kolis Eestisse kolm aastat tagasi, jagab sarnast kogemust. „Tihti juhtub, et kui proovin eesti keeles rääkida, siis eestlased vastavad inglise keeles. Ma usun, et nad on uhked oma keeleoskuse üle ja tahavad seda näidata,“ ütleb Allen. Kui õnnestub eestlastega eesti keeles rääkima asuda, on Alleni sõnul mõnikord eestlaste kõnetempo liiga kiire, mis omakorda muudab arusaamise keeruliseks.

Ka Nurhan, kes on pärit Türgist, leiab, et eestlastele meeldib võõrkeeles suhelda. Lisaks sagedastele ingliskeelsetele vastustele, toob Nurhan välja, et aeglase kõnetempo tõttu ei viitsitud õppimise algusaegadel tema lauseid lõpuni kuulata. „Kõige rohkem abi on nendest eestlastest, kes ise inglise või türgi keelt ei räägi. Nad on kannatlikumad,“ lisab Nurhan.

Intervjueeritud keeleõppijate jutust kõlab läbi ühtne joon – eestlased ei anna õppijale võimalust eesti keeles kõnelda, vaid vahetavad suhtluskeelt, arvates, et nii on õppijale mugavam. Tegelikult tuleks aga enda võõrkeeleoskuse demonstreerimise asemel

anda keeleõppijale võimalus eesti keelt harjutada. Keeleõppe toetamiseks tuleks olla kannatlik ning suhelda lihtsustatud, kuid loomulikus keeles, vältides slangi ja keerulisi lauseid. Samuti pole tarvis rääkida liiga aeglaselt ega „beebikeeles“.

Lõbu ja keeleõpe käivad käsikäes

Keeleõpe pole üdini monotoonne ja tõsine tegevus, õppimine tähendab ka eksimist ja läbi vigade arenemist. Aeg-ajalt on ka tuntud keeleõppijatel ette tulnud naljakaid eksimusi, mida hiljem naerusuul meenutada. Näiteks on Nurhan kõneledes segi ajanud intiimpiirkonda tähistava sõna ning habeme. Allen meenutab, et hiljutises raadiointervjuus ütles ta, et peab end imeliseks, kuid soovis tegelikult kasutada sõna „imelik“.

Keeleõpe on pidev ja mitmetahuline protsess, mis peaks toimuma nii õppija kui ka emakeelekõneleja koostöös. Tahe ja sisemine soov on küll keeleõppe aluseks, ent ei piisa üksnes õppija pingutustest, oluline on ka emakeelekõneleja roll – toetada ja julgustada õppijat ning anda talle võimalus eesti keeles suhtlemiseks. Keel ei ole ainult reeglite kogum, vaid suhtlusvahend, mida omandatakse kõige paremini praktilises ja elulises keskkonnas.

Artikkel on koostatud Tallinna ülikooli ELU projekti „Meie olemegi keelekeskkond“ raames. Lisainfot keelekeskkonna ja emakeelekõneleja olulisuse kohta saab TikTokist ja Instagramist @elu.mokk.

Artikli autoriteks on Emma Leen Paalpere, Kleelja Jakobson, Kristiin Kitkas, Kristiina Motrunich, Mathias Sinimäe ja Triinu Saun. •

Eelteade vallavara kasutusse andmise eelläbirääkimistega pakkumise kohta

Kehtiva Vasalemma valla üldplaneeringuga on kavandatud olemasolevate spordi- ja puhkekohtade, seal hulgas Vasalemma krossiraja säilitamine, täiendamine ja edasiarendamine. Nimetatud eesmärgi täitmi-

seks on Lääne-Harju vallavolikogu teinud otsuse krossiraja ja seda teenindava Moto keskuse katastriüksuse (katastritunnus 43101:001:1512) anda 30 aastaks kasutusse eesmärgiga säilitada ja arendada Vasalemmas rallikrossi harrastamiseks vajalik

taristu ning tagada rallikrossi karjäärijärve ümbruses avalik virgestus- ja puhkeala.

Kasutusse andmiseks korraldatakse eelläbirääkimistega pakkumine, mille tingimused avaldatakse juuni alguses Lääne-Harju valla kodulehel. •

„Ma ei unusta Sind!“ – 14. juunil mälestame juuniküüditamise ohvraid

14. juunil lehvivad taas mustad ja valged leinalindid raudteejaamade perroonidel üle Eesti, mälestamaks neid, kelle senised elud katkestas 1941. aasta juuniküüditamine. Tänavune Naiskodukaitse vaikiv mälestusüritus „Ma ei unusta Sind!“ keskendub küüditatud poiste ja noormeeste saatusele, kellest paljud kuulusid Kaitseliidu noorteorganisatsiooni Noored Kotkad.

1941. aasta 14. juunil viis Nõukogude okupatsioonivõim Eestist Venemaale ligikaudu 10 000 inimest. Nende seas oli 1480 noormeest vanuses 7–17 aastat. Paljud neist kuulusid organisatsiooni Noored Kotkad, mille liikmeskond ulatus 1939. aastaks juba 18 715-ni. Kuna organisatsioon oli kasvutrendis, võib arvata, et poiste arv oli 1941. aastal veelgi suurem. Tänavu tähistavad Noored Kotkad oma 95. aastapäeva ning see muudab tänavuse mälestusürituse eriti sümboliseks ja kõnekaks.

Naiskodukaitse esinaine **Airi Toominga** sõnul on oluline meenutada, et paljud Eesti pered ootasid oma poegi, isasid ja vanaisasid kaugelt tagasi, kuid kõik neist ei naasnud enam kodumaale. „Nõukogude okupatsioonivõim viis need, kes olid ühiskonnas kandvas rollis. Ka noored, kes oleksid võinud sirguda meie iseseisva riigi tulevikuks, saadeti teele, kust paljud tagasi ei tulnud. Mäletamine on meie kaitsetahte osa – selle kaudu hoiame elus nii ajaloolist teadlikkust kui ka rahvuslikku sidet,“ rõhutas Toominga.

Vaikiv mälestus, mis ühendab kogu Eestit

Mälestusüritus „Ma ei unusta Sind!“ toimub juba seitsmendat aastat. Selle keskne element on must-valged leinalindid, mis seotakse 14. juuniks rohkem kui 80 raudteejaama perroonile üle Eesti, lisaks ka sadamatesse Saaremaal ja Hiiu maal. Kokku kasutatakse selleks 1730 meetrit linti ning leinalindid kinnitatakse 346 laternaposti külge.

Naiskodukaitse kutsus inimesi peatuma, vaatama ja mõtlema, kui nad 14. juunil raudteejaama või sadamatesse satuvad – olgu tegu igapäevase tööleminekuga või suvise reisiga. Lisaks palutakse inimestel jagada sotsiaalmeedias fotosid leinalintidest teemaviitega #maeiunustasind ning soovi korral ka oma pere lugusid, tundeid ja mälestusi seoses küüditamisega.

Mälestus elab edasi kogukonnas

Paljud noored, kelle lapsepõlv katkestati küüditamisega, kuulusid Kaitseliidu noorteorganisatsiooni – nad olid aktiivsed, väärtustele pühendunud ja kasvatatud üles

uskuma Eesti riigi tulevikku. Naiskodukaitse mälestusüritus on sügav kummardus neile, kelle unistused katkesid, kuid kelle mälestus elab edasi.

Noored Kotkad on 27. mail 1930. aastal loodud Kaitseliidu noorteorganisatsioon, mille missioon on vabatahtlikkust väärtustades pakkuda noortele parimaid arengu- ja tegutsemisvõimalusi isamaalise hariduse kaudu. Noorte Kotkaste organisatsioon keelustati pärast Eesti okupeerimist punavõimude poolt alates 28. juunist 1940.

1930. aastail noorkotkastesse kinnistunud ideaalid ja mõttemaailm säilisid läbi okupatsiooniaja. Kunagiste noorkotkaste algatusel ja tugeval toel sündis organisatsioon uuesti taasiseseisvunud Eesti Vabariigis. Hetkel kuulub noorkotkaste ridadesse 3885 noormeest, kes on valinud tõeliselt märgilise teekonna, mis hoiab elus traditsiooni ja tuleviku Eestit. ●

TEELE RAJA

Naiskodukaitse
„Ma ei unusta Sind!“

Hapendamise kunst: kiirtee parema enesetundeni

4. mail toimus Laulasmaal mikrobioomi lühiseminar ja hapendamise praktiline töötuba, mis tõi kokku ligi 50 inimest Laulasmaalt ja ümbruskaudsetest küladest. Seminari viis läbi toiduteadlane Rain Kuldjärv, kes on hapendamist teaduslikult uurinud aastaid ja kelle sulest pärineb 2023. aastal parimaks kokaraamatuks tituleeritud teos „Fermenteerimine – ausalt ja avameelselt“.

Osalejad said teada, et soolestikul on väga tähtis osa üldise hea tervise tagamisel, sest hinnanguliselt 90% haigustest saab seostada soolestiku ja mikrobioomiga. Seminari käigus oli võimalik maitsta *kimchi*'t, *kombucha*'t ja erinevaid hapendatud vilju nagu näiteks: arbuusi koor, Brüsseli kapsas, ananass, õun, nuikapsas, redis, paprika, küüslauk, porgand, kurk, karulauk ja mõned teisedki viljad.

Seminari praktilises töötoas panid osalejad purkidesse hapnema erinevaid vilju ning neist valmisid ahvatlevad värvilise sisuga purgid.

- Soolestikus toimuv mõjutab otseselt enesetunnet, meeleolu, keskendumis- ja õppimisvõimet kui ka seda, mille järgi tekivad isud.
- Soolestikus toimub immuunsüsteemi reguleerimine

FOTO: KAIRI NIINEPUU-MARK

- Mikrobioomist sõltub toitainete vabastamine, toidu seedimata osakeste lagundamine ning anti-toitainete lagundamine.
- Apteegi probiootikumide asemel võiks süüa rohkem hapendatud toite, sest just nendest saab naturaalsel kujul probiootikume.
- Hapendamine on lihtne ja kiire viis ka lastel

aedviljade tarbimist tõsta.

Toiduteadlane jagas ka enda timmitud soolvee retsepti:

Köögilviljade hapendamiseks kasutada must-sõstra-, tamme- või kirsilehti – ning mädarõikalehti, tillivarsi ja küüslauguküüsi.

- 1 l sooja vett
- 2 spl soola (Himaalaja või meresool sobib ka)
- 1 spl suhkrut – võib ka ära jätta soovi korral, kuid tegelikult tarvitavad bakterid enamiku sellest fermentatsiooni käigus ära (sobib ka pruun suhkur)
- 0,5 korgitait 30%-list äädikat, seminaril kasutasime õunaäädikat ja ka sidrunimahla (2 spl).

Hapendamine on tänuväärne praktika, kuidas toiduaineid tervisele kasulikult säilitada. Seminari fotod ja videomaterjal on leitavad rohevald.ee kodulehelt ja Youtube'i kanalilt.

Töötuba korraldas ja rahastas MTÜ Rohe-line Vald läbi Sotsiaalministeeriumi strateegilise partnerluse meetme. •

ROHELINE VALD MTÜ

Vabane hoovis seisvast autoromust!

12. mail algas romusõidukite kokkukogumise kampaania, mille käigus saab kuu aja jooksul jäätmekäitlejatele tasuta üle anda vanu seisma jäänud sõidukeid.

Hoovis või põlluserval lagunevad autoromud on ohtlikud jäätmed, mis kujutavad ohtu nii inimeste tervisele kui keskkonnale. Kui vana romu õigesti käidelda, saab sellest aga varuosasid ning väärtuslikku materjali, millest toota näiteks uusi sõidukeid või muid tooteid.

Kui tavaliselt peab inimene romusõiduki jäätmekäitlejale ise ära viima või organiseerima selle transpordi ja tasuma romusõiduki äraveo eest, siis kampaania käigus tuleb jäätmekäitleja sõidukile tasuta järele. Üle saab anda ka osaliselt lammutatud sõidukeid. Kampaania käigus äraveetavate romusõidukite eest raha ei maksta.

Enda nimel olevale sõidukile äraveo tellimine

Kui romusõiduki äraveo tellib selle omanik, siis tuleb tal esitada jäätmekäitlejale kehtiv registreerimistunnistus. Kui sõiduki dokumendid on kaduma läinud, saab ühendust võtta Transpordiametiga, kes edastab omanikule vajalikud

dokumendid. Kampaania ajal on registritunnistuse digidokumendi väljastamine tasuta.

Teise inimese nimel olevale romusõidukile äraveo tellimine

Kui inimese hoovis seisev romusõiduk kuulub hoopis kellelegi teisele, siis tasub võtta ühendust Transpordiametiga (info@transpordiamet.ee). Ametile tuleb esitada digitaalselt allkirjastatud taotlus, misjärel võetakse ühendust auto omanikuga ja palutakse vormistada volitus sõiduki üleandmiseks jäätmekäitlejale. Jäätmekäitleja tuleb romule järgi ning kustutab sõiduki registrist.

Kui sõiduk ei ole registreeritud kellegi nimel

Veendu Transpordiameti e-teeninduse taustakontrollist, kas sõiduk on liiklusregistris. Kui ei ole, kuid sõiduk on tuvastatav (olemas registreerimisnumber või VIN-kood), siis pole see takistuseks – kampaania käigus on esmakordselt võimalik ära anda ka selliseid sõidukeid, mis on liiklusregistrist kustutatud. Võta ühendust jäätmekäitlejaga, kes viib omanikuta romu ära.

Romusõiduki tasuta äraveo saab tellida

alates 12. maist kuni 9. juunini. Veo tellimiseks tuleb ühendust võtta Eesti Autolammutuste Liiduga (info@elv.ee, +372 5787 7233) või Kuusakoski AS-ga (firma@kuusakoski.ee, 13 660). Veendu, et romule järgi tulevale puksiirile oleks tagatud vaba ligipääs ja ohutu teenindusruum.

Täpsem info tingimuste ja taotluste esitamise kohta: www.kliimaministeerium.ee/romusoidukid.

Romukampaania toimub Kliimaministeeriumi, Keskkonnaameti, Transpordiameti, Eesti Autolammutuste Liidu ja Kuusakoski AS koostöös. Kampaania toimub sel aastal kuuendat korda. Varasemate kampaaniate tulemusel on jäätmekäitlejatele üle antud kokku üle 1400 romusõiduki. •

12. september – heolupäev Kloogal!

Lodijärve PÜ on vahva ühendus! Kui mõtted liiguvad sinna, et võiks jälle kokku saada ja midagi toredat korraldada, siis teeme seda ikka suurelt – kogu vald saab kokku, kihelkond kokku kutsutud!

Mis siin ikka pikalt heietada – vahvad ja väarikad inimesed, ootame teid 12. septembril alates kell 12 Kloogale! Teeme natuke sporti, naudime üksteise seltskonda ja head muusikat.

Kõik sportlikud tegevused toimuvad professionaalse Lodijärve kooli kehali-

se kasvatuse õpetaja Siimu taktikepi all. Oodata on uusi oskusi, häid nõuandeid ja võimalust liikumisharjumusi parandada. Kindlasti kujuneb sellest sisukas päev täis looduses liikumist, pakkudes nii kehalist kui ka vaimset turgutust.

Veidi veel kergitame saladuseloori...

Särtsakat laululusti pakuvad Merle Lilje ja Sergei Maasin.

Imemaitavad ja tervislikud tordilõigud tulevad Torditeraapialt.

Lisaks ootab huvilisi põnev töötuba,

mida viib läbi Klooga Toidukapi eestvedaja Siiri Kaldma.

Aga ega me kõike kohe välja lobisegi! Pange aga kuupäev varakult kalendrisse ja andke teada, kui soovite tulla – paneme bussid vurama!

Ilmataadiga käivad juba tõsised läbirääkimised, et saaksime nautida koosolemist mõnusalt päikeselisel päeval. •

LODIJÄRVE PÜ NIMEL

TIINA METS

Kutsuvad või kinnised kirikud

Paljud eestlased on suured kirikusõbrad. Kui reisitakse, rännatakse võõrastel maal, on ju kirikud need hooned, mille avatud uksed ja mildest leitav ilu ja rahu on kutsuvad. Seal on, mida vaadata. Seal kaob kiire elutempo. Mõtted olulise peale. Süüta küünla, mõeldes oma armsatele.

Vägeva filmi „Patukahetsus“ lõpus on peale Nõukogude Liidu õuduste kummalisi kirjeldusi stseen, milles üks palveränduri moodi naine küsib ühelt kohalikult: „Kas see tee viib pühakotta?“ Saades eitava vastuse, ütleb ta: „Milleks tee, kui see pühakotta ei vii?“ Tundlik eesti luuletaja Ernst Enno on kirjutanud paljudele väga tuttava luuletuse „Rändaja õhtulaul“. Selle lõpuosas on read: „Tund hiline nüüd laulab lõpmata. Meel igatseb tolmuta randa...“

Lääne-Harju vallas on mitmed kirikud. Paldiskis on neid kõige rohkem, aga vanad ja ilusad pühakojad on ka Madisel ja Ristil. Nendeski on, mida vaadata. Nendestki saavad kiirustajad peatada oma tormamise ja leida rahu, mõtelda olulisele. Inimene on hingeline olend ja selle hinge eest on mõistlik ka hoolt kanda. Mõtlen ühele kaugete aegade taga kirja pandule. Kaks revolutsionäärist sõpra vestlevad. Üks ütleb, et tal hing valutab. Teine hakkab õhinal rääkima, et mingit hinge pole olemaski. Sõber aga ütleb: „Kui valutab, järelikult on olemas.“ Mõistlik on oma hinge eest hoolt kanda enne, kui see valutama hakkab.

Küllap on paljud pannud tähele, et Eestis on paljude kirikute uksed suletud.

Miks? Põhjuseid on palju. Üks on see, et kirikuid ei saa siin lahti hoida nii, et seal kedagi valves ei oleks. Leida aga neid, kes päevast päeva valves olla tahaksid, pole paljudes kohtades kerge. Külmal ja poristel aastaaegadel on teised mured. Kirikute kütmine ja koristamine. Aastaringelt pääseb paljudesse pühakodadesse pühapäeviti teenistuste eel, ajal ja vahetult peale teenistusi. Soojemal ajal püütakse aga üle Eestimaa hoida paljusid pühakodasid palju enam lahti. Harju-Ristil on kirik suvekuudel avatud iga päev, v.a esmaspäev, kell 12.00–18.00. Madise kirik on avatud juuni algusest augusti lõpuni reedeti kell 13.00–17.00, laupäeviti kell 12.00–17.00 ja pühapäeviti kell 10.00–17.00. Pühapäeviti kell 11.00–12.30 on seal ka jumalateenistused.

Olen Harju-Madise ja Paldiski kogudust teenimas eelmise aasta suvest ning olen märganud nendes kirikutes ja kogudustes suurt elavnemist. Inimeste arv jumalateenistustel on mitu korda kasvanud. Sel suvel on mul kirjas juba 11 laulatust. On ka ristimisi ja on leerilapsi. Tegelikult ei ole tegemist lastega. Leerituli jäte keskmine vanus on 30. On 15- ja 66-aastaseid. Ka mitmed enam kui 60-aastased on soovinud oma abieludele paluda laulatust Jumala õnnistust. Vaimulikuna viin igal aastal läbi ka enam kui 60 matuse talitust. Nii kirikutes kui mujal. Usun, et see on väärikas viis oma kallite lahkunute teelesaatmiseks. Pean kuu esimestel pühapäevadel kell 16.30 ka Klooga majas hingetundi. Leerid käivad hetkel mõlemas kirikus, aga 27. juulil alustame Madise ki-

rikus ühte erilist kahe koguduse ühist leerikursust, kus käiakse kiriku juures koos kord nädalas tundides, ja kooskäimistevahelistel aegadel saab kuulata audioleeritunde ja lugeda leerioepikut. Augusti lõpus toimub leeriskäijate ristimine ja leeritamine. Registreeruda ja küsimusi esitada saab aadressil jaan.tammsalu@eelk.ee või telefonil 5648 1700.

Me ei tea täna midagi homsest, aga küllap on mõistlik mõned asjad oma elus korda seada. Kui mitusada aastat tagasi sai just Harju-Madisel alguse Eesti talurahvale koolihariduse andmine, siis võiks nüüd siinkandist alata üks hingehariduse andmise vajalikkuse rõhutamine.

Kui oled Madise või Paldiski koguduse liige, siis võib juhtuda, et saad sel aastal ühe märguande, et Sind oodatakse väga oma kodukirikusse. Püüame korraldada piduliku leerimälestusteenistuse neile, kelle leerist möödas 10, 25 või 50 ja enam aastat. Kuna paljude aadresse me ei tea, siis võite ka ise ühendust võtta. Ja veel – kui keegi ei saa enam kirikusse, aga soovib, et vaimulik tuleks teda vaatama koju või haiglasse või hooldekodusse, siis palun võtke ühendust! Me tuleme meeleldi.

Lõpetan Blais Pascali küsimustega: „Millele Sa üldse loodad, kui Sul Jumalat ei ole ja mida Sa kardad, kui Sul ta on?“ •

JAAN TAMMSALU

EELK Harju-Madise ja Paldiski koguduste vaimulik

Pane oma teadmised proovile ning lahenda Lääne-Harju valda puudutav ristsõna

PAREMALE

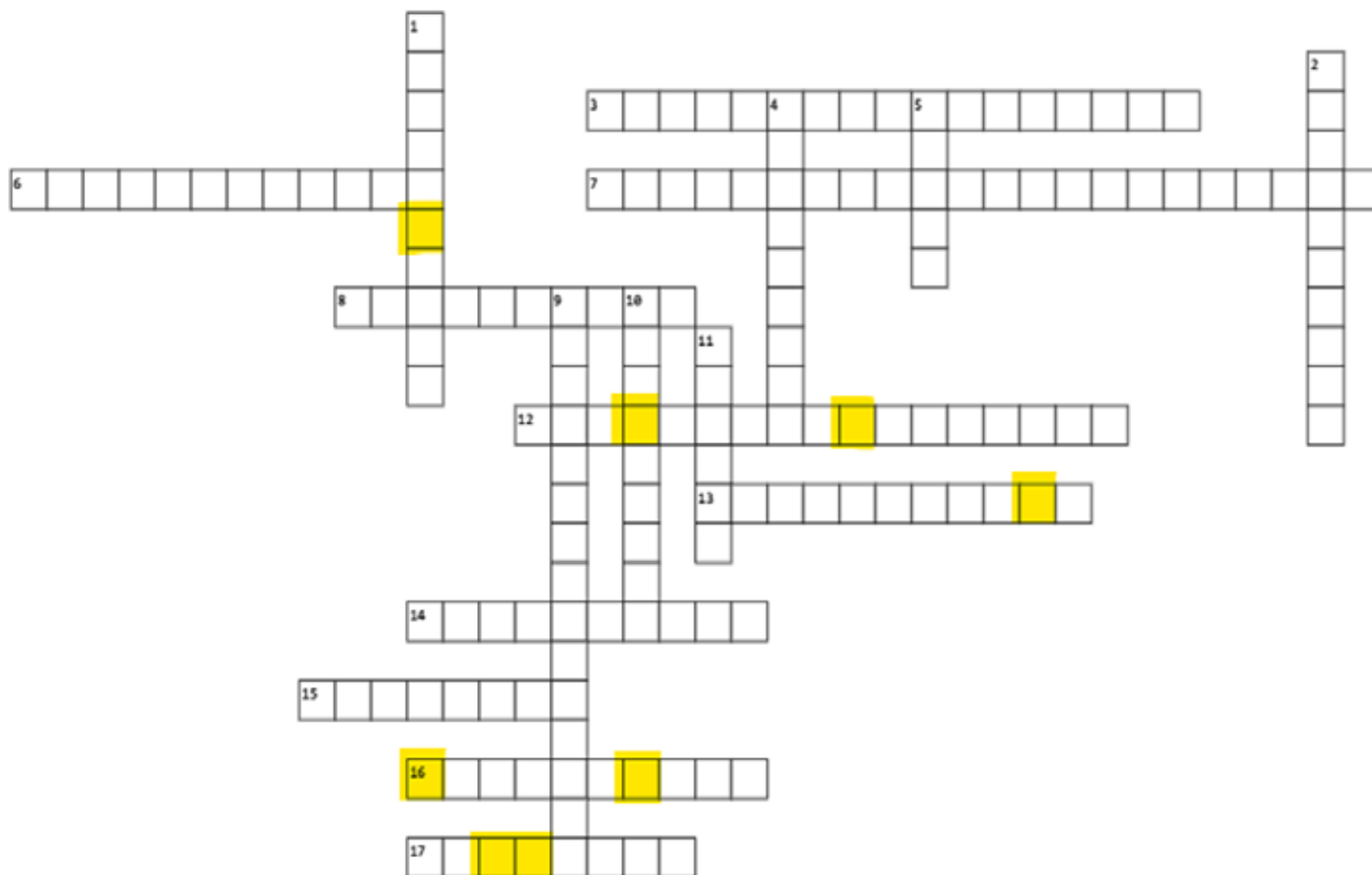
3. Lääne-Harju valla kool, mis tegutseb mõisahoones
6. Loodussõbralik biojätmete käitlemisviis
7. Lääne-Harju valla korraldatud jäätmevedaja (... AS)
8. Vallavanem
12. Film, millele on Padise klooster olnud sündmuskohaks (1984)
13. Jäätmeliik (mitm.)
14. Kalmistu Lääne-Harju vallas
15. Esimene kauplus, kuhu Lääne-Harju vallavalitsus paigaldas ostukotipuu
16. Lääne-Harju valla suurim saar (pindalalt)
17. Linn, kus asub Lääne-Harju valla jäätmepunkt

ALLA

1. Küla Lääne-Harju vallas
2. KIK-i õppeprogramm Lääne-Harju valla lasteaedades
4. Abivallavanem
5. Tuletorn Lääne-Harju vallas
9. Pühendusnimega tee Lääne-Harju vallas
10. Keskus Lääne-Harju vallas
11. Toidukappide arv Lääne-Harju vallas (nr sõnaga)

Lahendussõna saad kokku kollastest ruutudest. Vastuseid ootame kuni 20.06.2025 e-posti aadressile info@laaneharju.ee märkusõnaga „Ristsõna“. Kolmele õigesti vastanule loositakse meened, võitjatega võetakse ühendust.

Lääne-Harju vallavalitsuse teated

Lääne-Harju vallavalitsus on algatanud 29.04.2025 korraldusega nr 232 detailplaneeringu Illurma külas Mäeveeru katastriüksusel.

Famino OÜ (registrikood 100677577) esitas Lääne-Harju vallavalitsusele taotluse (registreeritud 11.04.2025 nr 6-2/721) sooviga algatada detailplaneering Illurma külas Mäeveeru (katastritunnus 29501:007:0613) elamumaa katastriüksusel. Planeeringuala suurus on 8867 m².

Mäeveeru katastriüksus asub Lääne-Harju vallas Illurma külas 8 Tallinn-Paldiski teest põhjas. Planeeringuala piirneb põhjas Purila (katastritunnus 29501:007:0612) ja Koori (katastritunnus 29501:007:2270) elamumaa, idas Jaago (katastritunnus 29501:007:0321), lõunas Kündari rohumaa 15 (katastritunnus 29501:007:0260) maatulundusmaa ning läänes Rähni (katastritunnus 43101:001:1647) maatulundusmaa, Aru-Kündari (katastritunnus 43101:001:1646) elamumaa ja Männituka (katastritunnus 29501:007:1341) maatulundusmaa katastriüksustega.

Keila valla üldplaneeringu joonise 1A kaardi kohaselt on tegemist hajaasustusega ja loodusliku alaga. Ehitisregistri andmetel on katastriüksusel pooleliolev elamu (ehitisregistri kood 120274391) ehitisealuse pindalaga 152 m², abihoone (ehitisregistri kood 12074392) ja kavandatav puurkaev (ehitisregistri kood 221436152). Juurdepääs Mäeveeru katastriüksusele avalikult Vana teelt (teeregistri nr 2953380) algavate erateede Kivinuka tee (teeregistri nr 2953410) ja Tee 343 (teeregistri nr 2953430) kaudu. Erateed läbivad Kivinuka (katastritunnus 29501:007:0833) elamumaa ja Männituka (katastritunnus 29501:007:1341) maatulundusmaa katastriüksuseid. Juurdepääsu servituutide sissekanded kinnistusraamatu kolmandas jaos puuduvad.

Detailplaneeringu eesmärk on katastriüksuse jagamine kaheks elamumaa krundiks, ehitusõiguse ja -tingimuste määramine, liikluskorralduse ja tehnovõrkude lahendamine, keskkonnakaitse abinõude ning vajalike kitsenduste määramine. Detailplaneeringuga lahendatakse ülesanded vastavalt planeerimiseseaduse § 126 lõike 1 punktidele 1–9, 11, 12 ja 17. Detailplaneeringu algatamisel puudub võimalike uuringute vajadus.

Lääne-Harju vallavalitsus on algatanud 06.05.2025 korraldusega nr 242 detailplaneeringu Keibu külas Tõnissoo (43101:001:2000, sihtotstarve 100% tootmismaa) katastriüksusel. Planeeringuala suurus on 11 562 m².

Planeeringuga hõlmatud katastriüksus asub Padise vallavolikogu 25.04.2002 määrusega nr 35 kehtestatud Padise valla üldplaneeringu kohaselt Ristna sadama reservmaa alal. Planeeringuala piirneb põhjas Soome lahega, idas Kruusi (katastritunnus 56201:001:0790), lõunas Kiisu (katastritunnus 56201:001:1770) elamumaa ja 11233 Keibu-Alliklepa tee (katastritunnus 56201:001:0866) transpordimaa katastriüksustega, lõunas ja läänes Mereranna (katastritunnus 56201:001:0082) ja Kalda (katastritunnus 56201:001:0391) elamumaa katastriüksustega.

Planeeringu koostamise eesmärk on katastriüksuse sihtotstarbe muutmine tootmis- ja ärimaaks, krundile hoonestusala ja ehitusõiguse määramine, juurdepääsude ja tehnorajatiste kavandamine ning haljastuse ja heakorra põhimõtete määramine.

Maa-ameti kitsenduste kaardi andmetel ulatuvad planeeringualale Läänemere ranna ehituskeeluvöönd, avaliku tee kaitsevöönd, elektriõhuliinde alla 1 kV kaitsevööndid, puurkaevude sanitaarkaitsealad. Juurdepääs planeeringualale on olemasolevalt Keibu-Alliklepa teelt (teeregistri nr 11233).

Ehitisregistri andmetel paiknevad krundil külalistemaja (ehitisregistri kood 116024374) ehitisealuse pindalaga 535 m² ja kõrgusega 8,3 m, jäähoidla (ehitisregistri kood 116024375) ehitisealuse pindalaga 102 m²; kuur (ehitisregistri kood 116024376) ehitisealuse pindalaga 62 m², paadikuur (ehitisregistri kood 116024379) ehitisealuse pindalaga 433,5 m² kõrgusega 9,3 m ning rajatised: sadamakai (ehitisregistri kood 220697075), sadama kai nr 2 (ehitisregistri kood 220821990), reovee biopuhasti (ehitisregistri kood 220811087), slip (ehitisregistri kood 221474263), kaldakindlustus, asfalteeritud plats.

Looduskaitseeseaduse § 38 lõike 5 punkti 2 ja 3 alusel ei laiene ehituskeeluvöönd sadamaehitisele ja veeliiklusrajatisele ja ranna kindlustusrajatisele. Ristna sadam ja sadamaala on kehtestatud Padise valla üldplaneeringuga. Varasemalt kasutati Ristna sadamat kalasadama ja kalatöötlemise eesmärgil. Käesoleval ajal on tegemist väikesadamaga, mille peamine kasutus on hooajaline turismiteenuse osutamine.

Detailplaneering on üldplaneeringukohane. Planeeringu ülesanded vastavad planeerimiseseaduse § 126 lõike 1 punktidele 1–9, 101 ja 11–12, 17, 20. Detailplaneeringu algatamisel puudub võimalike uuringute vajadus.

Lääne-Harju vallavalitsus on vastu võtnud 06.05.2025 korraldusega nr 243 Lääne-Harju vallas Meremõisa külas Merihobu tee 16 (katastritunnus 29501:007:0949) katastriüksusel detailplaneeringu.

Lääne-Harju vallavalitsuse 19.11.2024 korraldusega nr 725 algatati detailplaneering Meremõisa külas Merihobu tee 16 (katastritunnus 29501:007:0949) katastriüksusel. Planeeringuala suurus on 3168 m². Planeeritav katastriüksus asub Keila vallavalitsuse 03.11.2004 korraldusega nr 1164 kehtestatud Keila-Joa I ja Keila-Joa III puhkeala detailplaneeringu alal (Maa-ameti PlanID 477).

Merihobu tee 16 elamumaa piirneb põhjas ja läänes Puhkeala transpordimaa (katastritunnus 29501:007:0994) katastriüksusega, idas Hobu tee 10 (katastritunnus 29501:007:0987) tootmismaa ja Keila metskond 264 (katastritunnus 29501:007:1878) maatulundusmaa ning lõunas Merihobu tee 14 (katastritunnus 29501:007:0952) elamumaa katastriüksustega. Detailplaneering on üldplaneeringukohane. Merihobu tee 16 krunt on hoonestamata. Krundile ulatuvad puurkaevu (registrikood PRK0000662) sanitaarkaitseala ja tehnovõrkudest tingitud kitsendused.

Merihobu tee 16 elamukrundile on kehtiva detailplaneeringuga antud ehitusõiguse põhjal võimalik ehitada elamu ja üks abihoone ehitisealuse pindalaga kokku 316 m². Detailplaneeringu algatamisega soovitakse muuta hoonestusala seoses puurkaevu sanitaarkaitseala vähendusega. Krunti läbib põhja-lõuna suunaline kuivenduskraav.

Elamumaa krundile on planeeritud summaarne ehitusõigus 316 m² ühele põhihoonele ja ühele abihoonele. Põhihoone maksimaalne kõrgus on 10 m ja abihoonel 5 m. Veevarustus ja kana-

lisatsioon on lahendatud liitumisega kohaliku võrguga. Elektri liitumiskilp on olemasolev.

Detailplaneeringu on kooskõlastanud Elektrilevi OÜ 07.03.2025 kirjaga nr 823477720, Muinsuskaitseamet 07.03.2025 kirjaga nr 5-10/742-1, Päästeamet 21.03.2025 kirjaga nr 7.2-3.1/1353-1 ja taristu omanik MTÜ Meremõisa ning VK võrgu operaator aktsiaselts Lahevesi.

Olemasolev elumumaa krunt jagatakse neljaks elumumaa ja üheks transpordimaa sihtotstarbega krundiks. Igale elumumaa krundile on planeeritud summaarne ehitusõigus 500 m² ühele põhihoonele ja kolmele abihoonele. Põhihoone maksimaalne

kõrgus on 9 m ja abihoonetel 6 m. Veevarustus on lahendatud puurkaevudega. Kanalisatsioon on lahendatud lokaalselt kogumismahutitega.

Detailplaneeringu on kooskõlastanud Elektrilevi OÜ 21.10.2024 kirjaga nr 7469847629, Päästeamet 11.12.2024 kirjaga nr 7.2-3.1/7224-1.

Merihobu tee 16 katastriüksuse detailplaneeringu avalik väljapanek toimub 02.06.2025–15.06.2025 Lääne-Harju vallavalitsuses, aadressil Rae 38, Paldiski linn ja Laulasmaa raamatukogukogus asukohaga Kloogaranna tee 20, Laulasmaa küla ning valla veebilehel.

AS LAHEVESI
Lääne-Harju valla munitsipaalettevõtte pakub tööd haldus-hooldustöölisele
Lehola-Ämari-Vasalemma-Padise-Harju-Risti piirkond

Haldus-hooldustöölise ülesanneteks on avaliku haldusruumi hooldustööde teostamine - prügi korjamine, muruniitmine ja muude lihtsamate remonttööde teostamine

Kandidaadilt ootame
töökust ja kohusetundlikkust ning B-kategooria juhilubade olemasolu

Kasuks tuleb
oskus kasutada erinevaid käsitööriistu, teha lihtsamaid remonttöid ning BE-kategooria juhilubade olemasolu

Ettevõtte pakub
stabiilset ja vaheldusrikast tööd, väikese kollektiivi sõbralikku õhkkonda ja konkurentsivõimelist töötasu

Kandideerimiseks saada oma CV hiljemalt **15.06.2025** aadressile
juri@lahevesi.ee
Lisainfo tel. 5569 9270

Skoori endale parim töö Lidlis!

Palk kuni 1160 € bruto kuus

Pühendumus-tasu kuni 100 € bruto kuus

Valdkonna keskmisest kõrgem palk

Täiendav tervisekindlustus - hambaravi, eriarstid jne

Isikliku sõiduauto kompensatsioon

Kandideeri: karjaar.lidl.ee
Põhjakaare 6, Keila

top EMPLOYEE 2025
top EMPLOYEE 2024
LIDL

LAULASMAA SUVELAATA
12. JUULIL 11-15

Laata toatab: LAANEHARJU VALD

REAKUULUTUSED

KORSTNAPÜHKIJA TEENUS.
Väljastan nõuetekohase akti.
korstnavanem@gmail.com
Tel 528 1968

Müüa puitbrikett 195.-/ 960kg,
pellet premium 6 ja 8 mm
220.-/975kg, kütteklotsid ja
kaminapuud võrkottides.
Transpordi võimalus. Tel 517
0257

Soovin üürida suvila. Heakord
tagatud. Võib vajada ka kor-
rastamist. Kokkuleppel saab

kasutada ka omanik. Võimalik
aastaringne kokkulepe.
Tel 517 7778

Soovin osta lageraiega
maad. Tel 517 7778

Veoteenus/kolimine. Aku-
raatsed kolijad. Vana mööbli
demonteerimine ja äravedu, sh
rämpsi äravedu. Metallijäät-
meid (sh kodumasinad) viime
ära tasuta. Töötame ka nädala-
vahetustel. Tel 502 8148

Teatame kurbusega,
et on lahkunud meie
hulgast kallis vanaema
ja vanavanaema

**MARIA
MEDVEDEVA**
02.01.1948-15.04.2025

Omaksed

*Kuhugi tähtede taha
kannab igavikutuul inimhinge,
jättes meile meenutamaks
ilusad hetked ja
mälestused ...*

Armas Eve perega!
Avaldame siirast
kaastunnet kalli
abikaasa, isa ja vanaisa

LEMBITU

kaotuse puhul!

Veljo, Evi, Sirje
peredega ja Lille

Avaldame kaastunnet
Lembitule

ILO TREIMANI

lahkumise puhul.

Endised kolleegid
Padise lasteaiast

Teatame kurbusega,
et lahkus meie kallis ema,
vanaema, vanavanaema

PILVI MÜÜR
13.07.1940- 16.05.2025

RISTI KOGUDUSE TEATED:

**Jumalateenistused Risti kirikus Harju-Ristil
kuu 2. ja 4. pühapäeval ja suurtel kirikupühadel:**

P, 8. juunil kl 13 – nelipüha jumalateenistus,
ristimine ja leeriõnnistamine;

P, 22. juunil kl 13 – surnuaiapäha Risti kalmistul;

P, 13. juulil kl 13 – jumalateenistus Risti kirikus;

P 20. juulil kl 16 – Vilivalla kalmistupüha. Teenivad
õp Patrik Göransson (rootsi k) ja Annika Laats (eesti k).

P, 27. juulil – jumalateenistus Risti kirikus.

Jumalateenistuste **OTSEÜLEKANDED** ja **SALVESTUSED**
on leitavad FB/ristikirik ja koguduse kodulehel.

Jumalateenistustest on koos väikelastega võimalik osa
saada ka kiriku käärkambris olevas **LASTETOAS**.

TEELISTE KIRIK – Risti kirik avatud suvekuudel T-P kl 12-18.

Päas kirikutorni ja võlvidele,
avatud iseteenindav tornikohvik.

SUVINE LEERIKURSUS TÄISKASVANUTELE algab laupäe-
val, 12. juulil kl 11 Risti kogudusemajas. Esimesel kohtumisel
lepime kokku kursuse ajakava. Info ja regimine risti@eelk.ee.

SÕBRA TUBA ehk taaskasutuskeskus Risti vanas koolimajas
N 11-14 ja L 11-16 või kokkuleppel tel 5344 8571.
Teise ringi riided, jalanõud jm.

Õp Annika Laats, tel 5564 9256, risti@eelk.ee

www.ristikirik.ee FB/ristikirik

Oled südamest teretunud!

Õnnitleme!

Meie valda sündisid

KARL KULLERKUPP
EMERLY OTTILIE KÜTTIS
ALFRED ALBRI

**VEERINGLUS OÜ PAKUB
REOVEEMAHUTITE
TÜHJENDUST**

**KÜSI LISAINFOT JA TELL
TÜHJENDUS TEL.**

+372 5666 6318

veeringlus@gmail.com

Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide Kooli

Sisseastumiskatsed

6. juunil kell 17.00-18.00 Padise rahvamaja II korrusel

6. juunil kell 17.00-18.00 Paldiskis, Rae 56

Lisainfo:

www.mkkool.laaneharju.ee

Tel. 503 7095

info@mkkool.laaneharju.ee

Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide Kool tegutseb üheksas
õppekohas üle valla ning annab võimaluse õppida erinevaid
instrumente - alustades puhkpillidest ja lõpetades löökpillidega.
Lisaks toimetas Paldiski õppekohas ka sümfoniiorkester.

